

VIẾT CHO NGƯỜI "ĐÃ CHẾT"

(Bài 8)

***/ Chuyện đời xưa.**

Thư gửi Uyên Thao.

CA. May 22/2017 at 7:43 PM

Anh Uyên Thao ơi,

San Jose đang bước vào Xuân, trời bắt đầu nóng. Những ngày buốt giá khủng khiếp vừa qua đã tạm thời lánh mặt. Hôm nay nhiệt kế lên 84 độ. Suốt ngày thấy đau đầu quá nên phải ra vườn chơi với bốn con gà, một con mèo, một con chó và mấy bụi rau húng rau răm. Cho chúng tắm mát một mách. Bây giờ mới vào viết tiếp cho “người đã-chết-đang-còn-sống” đọc đây.

*Viết tác phẩm này đâm ra khỏi cần viết Nhật Ký. Anh là dân báo chí kỳ cựu thì cũng quá rành lối viết feuilleton. TVân chỉ “múa rìu qua mắt thợ”; nên chữ nghĩa rõ ràng là “lộn xộn”; đọc, đừng phiền nghe!
(Mà dẫu có phiền cũng phải “ráng chịu”. Nếu lên tiếng phiền thì không viết nữa là xong!)*

Hôm nay kể cái chuyện “kỳ cục” của gia tộc.

Nghe người lớn nói, ông Ngoại của Cha (tôi gọi “ông Cố Ngoại”) là quan lớn triều đình nhà Nguyễn, đã từng giết oan ai đó. Đi coi thầy Tướng thầy Số thì nghe bảo:

“Cái quả sẽ ứng cho các người con gái.”

Điểm đáng ghét nhất là trong họ cũng có nhiều người nữ mà sao thấy chỉ ứng cho bốn đứa con gái của Cha & Mẹ. Ứng thế này: "Nhẹ thì mang thương tích ở đầu. Nặng thì tình duyên lận đận, hôn nhân tan vỡ."

Trước ngày gia đình đi ngoại quốc, Mẹ có cho bốc mộ Cha từ Nghĩa trang Trung Việt trên đường (gì đó quên rồi, đối diện xéo xéo nhà tù Đại Lợi, về hướng Chợ Ông Tạ) qua Nghĩa trang Gò Dưa.

Mấy chục năm trước chôn Cha, gia đình đã có cho xây “kim tinh” (là cái gì chẳng biết, chỉ nghe Mẹ nói vậy); vậy mà khi đào mộ, thấy đất ngập nước. Các ông thợ đào người dưới huyệt kể trên bờ thay nhau tát cạn.

Cuối cùng lòi ra bốn mách nước cứ nhè chỗ kê đầu mà phun vào bộ sọ của Cha.

Lại cũng có ông thầy bói luận rằng:

"Bốn tia nước tượng trưng bốn đứa con gái, đứa nào cũng bị thương cái gì "thuộc về đầu" và đường tình cảm hẳn là rất đau khổ."

Quả đúng vậy.

***/ Chuyện thứ nhất về tôi.**

Năm 1981, khi còn ở VN, trong một buổi rượu (lại rượu! Hoang đàng thật!) tại căn nhà tôi đang thuê trọ, vì một con ghen (anh đàn ông nào của tôi cũng đều có máu ghen dữ dội?!) mà anh-chàng-tình-hờ-thuở-ấy cầm cái tô sành úp thẳng lên đầu tôi.

Mảnh vỡ bắn tung. Máu tóe ra ướt đầm khuôn mặt.

Vài người bạn hiện diện xúm vào cứu chữa, rửa sạch máu, xong đắp một miếng compress lên chỗ vết thương.

Buổi tối, tôi vẫn đến rạp làm việc (dạo còn theo đoàn Cải Lương), chưa nghe đau gì cả, chỉ thấy đầu ê ê hơn thường lệ.

Ngày kế tiếp, đi về nhà Mẹ như thói quen mỗi bữa, nằm trên chiếc giường của "thời con gái" (vẫn luôn để dành cho đứa-con-ngỗ-nghịch-vắng-mặt-hiện-diện).

Tưởng nằm một lát rồi đi, nào ngờ mê man luôn. Mẹ thấy miếng compress ló ra ngoài tóc, đến vạch xem, la lên cho cả nhà biết.

"Thấy tời tận xương đầu, trắng hếu!" (Về sau Mẹ nói lại).

Đưa vào nhà thương Sùng Chính (trong khi tôi vẫn chẳng hay biết gì), ba ông bác sĩ xúm lại, la Mẹ quá trời, bảo, nếu "đưa vào trễ hơn chút nữa thì đã xong đời đứa con gái của bà!"

Kết quả: xương vùng đỉnh sọ bị rạn một đường, dài 3cm. Các sĩ bác sĩ nói "May quá, chỉ rạn xương chứ chưa phải nứt". (Mà nếu nứt thì đã thành người thiên cổ từ lâu, làm gì còn cái chuyện chiều nay ngồi viết tác phẩm cho người "đã-chết-đang-còn-sống" đọc đâu?)

Từ đó, hễ trời nóng quá như hôm nay thì lại đau đầu ghê lắm. Nhiều khi đang hứng thú với cây đàn hay cây viết, cũng phải bỏ ra ngoài vườn ngồi hút điều thuốc để tự *calm-down*.

Thời gian đang bị "nhận quả cho dòng tộc" đó, (sau khi Ngọc Huyền đã mất tích) tôi nhiều lần nghe Mẹ nói:

"Nếu Mẹ chết đi thì người mà Mẹ lo cho nhất là con. Mỵ và Châu đã có chồng, có người lo cho tụi nó. Chứ còn con, cô đơn vô võ, Mẹ lo lắm. Qua đến bên kia thế giới, chắc vẫn không yên lòng theo con."

Do đó mà, lúc nhận thiệp cưới của TNH, Mỹ Châu và Kiều Mỹ từ hai phương trời Tây đã gửi qua những lời vui mừng hoan hỉ. Lời “*cám ơn anh Hoàng*” đã “*cất đi cho Mẹ nỗi lo theo chị*”; lời “*tánh khí chị ngang tàng bướng bỉnh, xin anh TNH thương và bỏ qua hết giùm cho...*” v.v.. và v.v... (!)

Nhưng, khi TNH bắt đầu “*đặt vấn đề*” về sự hiện diện của Mẹ già ở Mỹ thì tôi cũng bắt đầu *say goodbye FOR EVER với tất cả mọi “gã”!*

*/ Bây giờ là quả báo gia tộc về Ngọc Huyền, cô em gái út.

Có chuyện rất thú vị, cần kể trước, để chứng minh cá tánh “ngang tàng” của Ngọc Huyền. Sự việc xảy ra ngay sau thời kỳ CS cưỡng chiếm Miền Nam, khoảng giữa tháng 5/1975.

Khi ấy em học lớp đệ nhị trường Nữ trung học Gia Long, rất xinh tươi rạng rỡ.

Một bữa cùng một cô bạn gái, tay dắt hai cái xe đạp song song, đi bộ từ trường về nhà, vừa đi vừa trò chuyện. (Nhà tôi ở đường Yên Đổ, trường Gia Long ở Bà Huyện Thanh Quan cách nhau không xa).

Em tôi đi phía ngoài lề. Cô bạn phía trong.

Lúc gần tới nhà, bỗng đâu có một toán năm bảy chàng bộ đội đi phía sau, ngang qua em, “thuận tay”, một anh vỗ cái đét vào mông em gái.

Thế là cái xe đạp bị buông cho ngã chổng kỉnh, em quay ngoắt người, đưa tay xia thẳng vào mặt đám kia, mắt quắt lên, miệng hét lớn:

"Tụi bây là đồ mọi rợ, từ trong rừng rậm chui ra, bàn tay bẩn thỉu dơ dáy mà sao lại dám vỗ vào mông tao?"

Thế rồi bao nhiêu “ngôn từ đường phố” được tuôn ra xối xả từ cái miệng của cô em xinh đẹp. (Loại chữ nghĩa vô cùng xa lạ mà đối với chị em tôi thì “chỉ có thể nằm trong sách vở đã đọc.”)

Dân đi đường túm lại xem, càng lúc càng đông.

Có một người nhận ra mặt em, chạy ngay về báo cho Mẹ biết. Rồi tiếng nói một chàng nào đó bật lên câu mai mỉa: "Cháu ngoan bác Hồ thế đấy!"

(Chính vì câu này mà về sau Mẹ già bị phiền phức rất nhiều với đám hiệu đoàn trường Gia Long, --khi đó trường đã bị tiếp quản bởi những người trong “phe thắng cuộc”).

Một lực lượng rất đông công an kéo đến (chỉ để đối phó với một đứa con gái trẻ!). Em tôi bị còng tay dấy lên xe, ngay trước mặt Mẹ, đem về đồn nhốt.

Hoảng quá, Mẹ phải cầu cứu ông chú họ (ngày xưa đi tập kết, nay trở về Sài Gòn sống).

Cũng may, tình gia tộc vẫn còn trong tim ông chú! Ông này có đứa con làm công an ở bót quận Ba, bèn phái nó đến bảo lãnh Ngọc Huyền ra.)

Như trên đã kể, chính vì câu nói mỉa mai của một anh chàng xa lạ mà Mẹ già bị ban giám đốc trường Gia Long kêu lên kêu xuống, kiểm thảo tới kiểm thảo lui về lý lịch con gái. Để cuối cùng, theo những phán đoán “láy điếm” của vài giáo sư (thời cũ lưu lại) rằng “Cô Ngọc Huyền này từ lớp đệ thất tới giờ lúc nào cái mặt cũng ‘nghênh nghênh’ như không cần biết tới ai!” mà em bị đuổi khỏi trường Gia Long đầu năm Đệ Nhất.

Tiếp theo là trường Quốc Gia Âm Nhạc, cả Ngọc Huyền lẫn Kiều My đang học năm cuối đều phải bị loại vì “lý lịch quá xấu”.

*

**

(Nhìn lại thời gian này thấy thật tang thương. Cá nhân tôi lúc bấy giờ cũng rất lêu bêu, không biết làm gì ngoài chuyện cùng Nguyễn mỗi ngày đi uống rượu để quên thực tại, chôn vùi nỗi đau đứt ruột theo một tương lai tăm tối. Cuộc đời tàn khốc đã giết đi rất nhiều tinh hoa đất nước, trong đó có ba đứa em gái. Sự điên loạn của Kiều My về sau đã khởi mầm từ việc bị đuổi khỏi trường Nhạc năm 1975)

(Chuyện này sẽ kể).

Đã có lần Kiều My hỏi: “Ai mới là người được chị YÊU thực sự?” và câu trả lời “chỉ một mình anh Nguyễn” là đúng.

Tại sao?

Nguyễn, (sinh viên năm cuối môn Văn Chương Đại học Văn khoa, sau chuyển qua Vạn Hạnh, xuất thân từ một gia đình danh giá ở Dalat, cha là suôi gia của nhà văn Nhất Linh) đã (hơn tất cả mọi người đàn ông đi qua đời) **xuất hiện đúng vào giai đoạn đau đớn nhất của định mệnh tôi**; là người cùng có những trải nghiệm ê chề cay đắng trong bối cảnh lịch sử rất tang thương như tất cả mọi người Miền Nam khác, như bốn đứa con gái Mẹ đã chịu.

Tương lai Nguyễn cũng bị hủy diệt trong tăm tối chẳng khác nào tương lai ba đứa em gái.

Vì vậy mà trong tình cảm tôi, **Nguyễn đã chiếm được một vị trí rất cao**, phần lớn do từ những điều “giống nhau” đã kể ở trên.

(Mối tình tuyệt vọng mà rất đẹp, một kiểu như *La Dame aux Camélias* của Alexandre Dumas fils vậy.)

Nguyễn, dân trường Pháp, theo học Grand Lycée Dalat từ nhỏ, nhưng rất giỏi chữ Nho. Nguyễn hay đọc cho tôi nghe hai câu thơ trong bài Độc Tiểu Thanh Ký của Nguyễn Du:

“Cổ kim hận sự thiên nan vấn

Phong vận kỳ oan ngã tự cư.”

(Những mối hận xưa nay khó mà hỏi Trời

Ta cũng đang ở trong cái vòng oan khiên phong nhã ấy.)

*/ Chuyện thứ hai về cô em gái út:

Sau khi bị đuổi khỏi trường Gia Long và trường Nhạc, Ngọc Huyền (không được ngoan hiền như hai chị Kiều My và My Châu chịu ở nhà với Mẹ) đâm ra cũng “lêu bêu vất vưởng”.

Dù “chưa dám” sống nhanh sống vội như chị Thu Vân thì cũng thấy không còn là đứa con ngoan của Mẹ như cũ.

Với bộ dáng xinh đẹp “nghênh nghênh” (theo kiểu nói của mấy bà giáo sư Cách-mạng-30-tháng-Tw), em thích xách chiếc xe PC chạy rong khắp thành phố.

Đến nơi nào, có Trời biết?

Chỉ biết là chiều chiều trở về, ngồi vào piano, đàn đi đàn lại hoài bản Fantaisie Impromptu en C# thứ của Chopin và Ave Maria của Schubert.

Trong tiếng đàn vang tỏa khắp nhà, đã nghe như có tiếng khóc thầm nào theo một cái gì đã mất, một nơi chốn hoa mộng nào đã bị dẫm nát...

Nhiều lần, từ cuộc rượu với Nguyễn trở về, nằm trên gác lơ mơ, nghe tiếng đàn em, tôi đã phải ghì chặt hai hàm răng để khỏi bật ra ngoài tiếng nức nở; giấu nỗi đau lòng xuống tận đáy tim, không cho Mẹ biết. Thương ba đứa em, “vùng trời tương lai đầy hứa hẹn đã không còn nữa”. Thương cả chính mình, “bất lực không biết cách nào để xẻ chia cho Mẹ và Em”.

Buổi chiều ngày 12/3/1976, sau cuộc rượu với Nguyễn, trở về, lên căn gác, thấy nơi bàn viết có gắn cái note nhỏ với hàng chữ của đứa em út:

“Ngày mai chị đi uống rượu với anh Nguyễn, xin cho em theo cùng.”

Những lời làm tôi bàng hoàng đến chừng muốn bật khóc.

Biết là em đang bị một chuyện tan vỡ tình cảm nào đó... gặp em nơi bếp, thấy khuôn mặt rã t buồn nhưng tôi không dám hỏi. Chỉ bảo nhỏ với em: “Ngày mai báo Mẹ biết là chở chị đi mua sách”, mà thôi.

Chiều kế tiếp 13/3/1976, em và tôi đi một xe, Nguyễn đi một xe, đến cái quán nhỏ quen thuộc (tôi và Nguyễn hay gọi là “quán rượu ông già”) ở đường Nguyễn Văn Chiêm, sau lưng Tổng Hội Sinh Viên đường Duy Tân cũ.

Buổi chiều tháng 3 hanh nắng, khuôn mặt em thấy buồn hơn hôm trước nhưng đôi môi xinh đẹp vẫn là cái cười mím chỉ khinh mạn. Quán vắng như thường ngày với chỉ vài bộ bàn ghế thấp lè tè bằng gỗ. Tôi xin chủ quán đem ra nửa lít rượu thuốc, để trên bàn, xong dặn em gái:

“Tí ngòi đây chờ, chị và anh Nguyễn qua khu Hồ Con Rùa mua ít bò bía đem về làm đồ nhậu nghe?”

Em gật đầu, mắt vẫn buồn, cái cười mím chỉ khinh mạn vẫn nở.

Mười lăm phút sau quay lại, thấy cái vỏ chai trống không, cả tôi và Nguyễn đều kinh ngạc nhưng chẳng ai dám hỏi. Ngọc Huyền kêu mệt, xin về trước. Rồi xách PC chạy đi.

Bấy giờ Nguyễn mới nói: “Nguyễn biết là Tí đã uống hết, bởi nhìn xuống đất, thấy đất khô ran.”

(Cũng chuyện này mà tôi bị Mẹ mắng cho một trận nên thân. Đáp lại, tôi đưa lời biện bạch:

“Con biết nó đang rất buồn mới cầu cứu đến con, xin theo uống rượu. Nếu con không cho thì nó vẫn đi kiếm bạn bè mà thối lộ. Nào ai biết chuyện gì sẽ xảy ra cho nó? Thà nó đi với con, con còn biết cách để bảo vệ em con.)”

*

* *

Về sau, khi đưa em út đã vượt biên và mất tích, tôi mới nghe Kiều Mỹ kể:

“Một bữa, Tí đi đâu về, vào phòng Bé, bật khóc nức nở. Hỏi gì nó cũng không nói. Mãi sau kể:

-Nó và thằng Phúc cãi nhau về chuyện “có nên hay không đi theo đoàn Cải Lương với chị Thu Vân, trong Đoàn đang cần một tay chơi organ. Thằng Phúc dọa, nếu con Tí đi theo chị thì nó sẽ xa con Tí.

Thế là khi tới Cầu Kiệu ở Dakao, nó bảo thằng kia dừng xe, xông đứng trên thành cầu, cởi cái kẹp đang ghim trên tóc, quăng xuống nước.

Bé hỏi nó tại sao làm vậy thì nó bảo: “Mọi kỷ niệm cho trôi theo làn nước.”

(Ôi! Tình Yêu!

Tình Yêu có thể giải hóa cho muôn ngàn thống khổ của đời sống.

Nhưng Tình Yêu trong thời buổi đảo điên của những-con-người-bị-mất-nước thì chỉ là đứng hàng thứ hai, thứ ba, ĐANG SAU hai chữ Tự Do!)

Nếu tin dị đoan thì có phải rằng chính giây phút em quăng kẹp xuống lòng sông là giây phút bị vị thần Hà Bá chọn lựa? Vì vậy mới có cái chết rất thảm trên biển khi chiếc ghe vượt biên chuyên bên vào cái mùa mà người ta hay bảo: “Tháng Ba bà già đi biển”? Thêm một điều, em là tay bơi rất giỏi, một mình bơi dài cả cây số biển Nha Trang vẫn không thấy mệt mỏi gì.

Giờ đây nhìn lại những tháng ngày VÔ CÙNG lêu bêu đó cho cả bốn đứa con gái, mới nhận ra nỗi đau lòng VÔ CÙNG của Mẹ. Và cũng thấy VÔ CÙNG xót xa thương Mẹ.

Ở bất cứ con đường nào trong Sài Gòn vẫn chỉ mỗi Ngọc Huyền làm tài xế chở Mẹ đi bán buôn, giao thiệp.

Dáng xinh đẹp, mắt to, da trắng, mái tóc dày búi cao, nằm khuất gọn bên dưới chiếc mũ bê rê, trông em ngỗ ngáo y hệt một đứa con trai. Nhiều người cứ lầm tưởng em là con trai trong bộ dáng như vậy. Hình ảnh đó đã ám ảnh Mẹ

quãng thời gian còn lại trong quê hương, bước đi trên con đường nào của Sài Gòn cũng vẫn thấy kỷ niệm đưa con đã khuất xa chân trời biên biệt... Rất nhiều lần Mẹ cứ tự buông lời tự trách: “Sao lại đẩy con ra biển mà chết?”

Cũng thế, căn nhà mặt tiền bé tí teo nhìn ra Cảng Lương Sơn, Nha Trang, tôi mua năm 2008 với ý định đưa Mẹ về đó sống, cuối cùng phải đành bỏ phé cho một gia đình chài lưới trông coi sau khi nghe lời Mẹ thú nhận:

“Mẹ không muốn về đó ở, sợ chịu không nổi với lòng nhớ thương con Ti!”

Và cũng chính vì những lý do nêu trên theo với ý nghĩ “**Một đứa con đã mất, đủ làm nát tim Mẹ rồi, không thể còn đứa con thứ hai nữa**” mà tôi mới đành đoạn theo Mẹ già bỏ quê hương ra đi.

*

* *

Viết lan man quá, không đâu vào đâu hết. Văn là người. Chữ nghĩa lộn xộn theo dòng tư tưởng đang loạn cào cào của tác giả mà tuôn trào ra ngọn bút.

Viết cho *người-đã-chết-đang-còn-sống* cũng là một hình thức *A la Recherche du Temps perdu* như của Marcel Proust.

Tôi đang đi tìm thời gian đã mất. Cái đầu bỗng trở nên thật đau theo đồng kỷ niệm hiện về đến chừng ngập lụt làm trôi tuột trái tim.

Bây giờ đã 3:37 sáng ngày kế tiếp (May 23/2017) rồi, thấy đuối sức, nên thôi, để ngày mai kể tiếp chuyện “qua báo dòng họ” về My Châu và Kiều My.

[]

Trần Thị Bông Giấy
(Bài viết xong tại San Jose, 3:37 AM. May 23/2017, thứ Ba.)

[]